

Berlin, dnia 20 października 2023 roku

„Rozbudowa współpracy ze społeczeństwem obywatelskim w krajach Partnerstwa Wschodniego i w Rosji”

„Program na rzecz rozbudowy współpracy ze społeczeństwem obywatelskim w krajach Partnerstwa Wschodniego i w Rosji” (Program) wspiera społeczeństwa obywatelskie w pełnieniu ich roli jako ważnych podmiotów w zakresie rozwoju demokratycznego oraz w ich udziale w procesach transformacji zachodzących w tych krajach. Niniejszym Programem rząd federalny wspiera działania, które tworzą lub rozbudowują **trwałe struktury społeczeństwa obywatelskiego służące współpracy pomiędzy demokratycznymi, pozarządowymi podmiotami z Niemiec i z krajów Partnerstwa Wschodniego (Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Republika Mołdawii i Ukraina) lub z Rosji. Celem jest współpraca i równoprawny podział zadań między partnerami projektu w Niemczech i w poszczególnych krajach uczestniczących w Programie.** Obejmuje to całe spektrum projektów realizowanych w dziedzinie kultury i edukacji (w szczególności media, naukę, edukację łącznie z edukacją zawodową, kulturę, język i pracę z młodzieżą).

Szczególnie ze względu na trwającą, łamiącą prawo międzynarodowe wojnę napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie i jej bezpośrednie skutki dla wszystkich krajów objętych Programem, konieczne jest **dalsze wsparcie struktur obywatelskich w tym regionie oraz na tymczasowym uchodźstwie.** W związku z obecnymi wydarzeniami na Kaukazie Południowym wsparcie społeczeństwa obywatelskiego w regionie zyskało szczególnie na aktualności.

Z uwagi na aktualną sytuację w ramach **edycji 2024 Programu skupiamy się na (1) zachowaniu oraz odbudowie demokratycznych struktur obywatelskich i sieci kontaktów w regionie, zwłaszcza w Ukrainie lub na tymczasowym uchodźstwie, (2) na wzmocnieniu rezyliencji, przede wszystkim wobec dezinformacji, oraz (3) szczególnym wsparciu grup najbardziej zagrożonych.**

Za pomocą tych działań chcemy wesprzeć społeczeństwa obywatelskie w krajach Partnerstwa Wschodniego oraz demokratyczne społeczeństwa obywatelskie w Rosji i Białorusi w ich działaniu oraz zwiększyć odporność na dezinformację w społeczeństwie. Projekty wymiany, projekty w zakresie kultury dotyczące dyskursów o wspólnych wartościach i prawach człowieka oraz projekty edukacji akademickiej, zawodowej i społeczno-politycznej młodych ludzi mogą stanowić elementy motywujące do większego zaangażowania społecznego.

- I. Wszystkie projekty powinny dążyć do osiągnięcia co najmniej jednego z następujących nadrzędnych celów:**
 - 1. Wzmocnienie pluralizmu i rezyliencji – na rzecz wsparcia różnorodności opinii i mediów oraz przeciwdziałania dezinformacji.**

Idea pluralizmu jest kluczowym i zasadniczym elementem nowoczesnych demokracji. Ich legitymizacja polega przede wszystkim na uznaniu i poszanowaniu różnorodności poglądów, interesów i celów istniejących w społeczeństwie.

W ramach Programu wspierane są projekty, które promują budowanie i wzmacnianie różnorodności w zakresie informacji, opinii i mediów, przeciwdziałają dezinformacji oraz zwiększają rezyliencję. Szczególnie uwzględniane są przy tym projekty mające na celu zwiększenie odporności społeczeństw na odbiór nierzetelnych i fałszywych informacji przez wzmocnienie i rozwój umiejętności podmiotów związanych z mediami, jak również projekty przyczyniające się do poprawy dostępu do pluralistycznych (lokalnych) ofert medialnych odznaczających się wysoką jakością. Ponadto również dziennikarki i dziennikarze oraz twórcy mediów na tymczasowym uchodźstwie powinni otrzymywać wsparcie, które umożliwi im dalsze wykonywanie dotychczasowego zawodu do chwili, gdy będą mogli wrócić do swojego kraju pochodzenia.

2. *Wspieranie dyskursów nt. wartości i praw człowieka – na rzecz pogłębienia wzajemnego zrozumienia.*

W zakresie tego celu mogą być wspierane w szczególności projekty wymiany oraz projekty kulturowe. Projekty spotkań mają umożliwić wymianę poglądów na temat podstawowych wartości, takich jak poszanowanie praw człowieka, legalność administracji, niezawisłość sądów, prawa jednostki do życia i swobodnego rozwoju oraz zasada decyzji większościowych. Wspólne zaangażowanie na rzecz tych wartości zwiększa także wzajemne zrozumienie w regionie Partnerstwa Wschodniego i Rosji oraz wiedzę o tych krajach w Niemczech.

Do wsparcia kwalifikują się działania, które promują ww. wartości podstawowe poprzez wymianę poglądów na płaszczyźnie społeczeństwa obywatelskiego lub poprzez działania w dziedzinie kultury, które wzmacniają je i przyczyniają się do tworzenia sieci kontaktów między społeczeństwami obywatelskimi w krajach partnerskich. Wsparcie mogą otrzymać także inicjatywy, które ukazują samodzielne tożsamości krajów Partnerstwa Wschodniego, m.in. aby przyczynić się do zróżnicowanej wiedzy na temat okoliczności rosyjskiej wojny napastniczej oraz historii całego regionu Partnerstwa Wschodniego w Niemczech.

3. *Stworzenie perspektyw na przyszłość i umożliwienie transformacji demokratycznej – na rzecz wzmocnienia demokracji, przeciwdziałania korupcji i zbliżenia do UE oraz równoległego stworzenia indywidualnych szans edukacyjnych.*

W zakresie tego celu wspierane są inicjatywy wzmacniające aspiracje demokratyczne, aby stworzyć dla wszystkich niezawodne społeczne perspektywy na przyszłość. W szczególności w Ukrainie kładziemy nacisk na wsparcie procesów transformacyjnych oraz na zachowanie i odbudowę struktur społeczeństwa obywatelskiego, które zostały zniszczone przez rosyjską wojnę napastniczą. Poza tym wspieramy szczególnie projekty, które uwzględniają jednocześnie perspektywiczne przystąpienie Ukrainy, Republiki Mołdawii i Gruzji do UE. Do wsparcia kwalifikują się również działania w zakresie kształcenia oraz pogłębiania wiedzy i umiejętności na poziomie akademickim, zawodowym i w społecznym, zachęcające do

większego zaangażowania społecznego i umożliwiające partycypację polityczną i społeczną. Celem jest ponadto zachowanie struktur społecznych wzgl. struktur społeczeństwa obywatelskiego tam, gdzie są narażone na szczególne trudności.

4. Wsparcie dialogu i zblżenia – działania na rzecz budowania zaufania, aby perspektywicznie przezwyciężyć konflikty regionalne.

Do wsparcia kwalifikują się działania, które przy wykorzystaniu narzędzi z dziedziny kultury lub edukacji zapobiegają kryzysom wzgl. przyczyniają się do ich przezwyciężenia, tworząc w ten sposób podwaliny perspektywicznego porozumienia. W 2024 roku ten cel wsparcia jest w szczególności skierowany do krajów Kaukazu Południowego (Armenia, Azerbejdżan, Gruzja) oraz Republiki Mołdawii. W związku z aktualnymi wydarzeniami na Kaukazie Południowym wsparcie dialogu i zblżenia w regionie jest szczególnie aktualne i w dalszym ciągu ważne. Ponadto z powodu rosyjskiej wojny napastniczej ludzie m.in. z Ukrainy, Rosji i Białorusi zostali zmuszeni do opuszczenia swojego kraju i osiedlili się w innych krajach Partnerstwa Wschodniego, ponieważ ze względu na ich przekonania byli narażeni na groźby i represje. Projekty, które uwzględniają aspekt integracji tych ludzi ze społeczeństwem (obywatelskim) w ich nowym kraju zamieszkania, kwalifikują się również do wsparcia.

II. W roku 2024 szczególnie uwzględniane będą projekty, które zajmują się jednym z następujących priorytetów:

(1) Zachowanie i odbudowa obywatelskich sieci kontaktów w kontekście kooperacji europejskich

Wspieramy pracę organizacji społeczno-obywatelskich działających w nowych warunkach, np. na tymczasowym, regionalnym uchodźstwie lub po powrocie do kraju, oraz z tym związaną odbudowę społeczeństwa obywatelskiego. W celu wsparcia procesu zblżenia do UE Ukrainy, Republiki Mołdawii i Gruzji także w 2024 roku wesprzemy projekty na rzecz niezbędnych reform oraz projekty wspierające demokrację, wolność prasy oraz zwalczanie korupcji.

Poza tym wspieramy formaty wymiany i spotkań między młodzieżą i młodymi ludźmi ze szczególnym uwzględnieniem Armenii, Azerbejdżanu, Gruzji, Ukrainy, Republiki Mołdawii i Ukrainy.

W związku z daleko idącymi represjami w Rosji i Białorusi projekty Programu realizowane we współpracy ze społeczeństwami obywatelskimi w tych krajach – choć są one z naszej strony w dalszym ciągu pożądane – wiążą się z dużym osobistym ryzykiem dla uczestniczek i uczestników, którzy dalej się tam znajdują. Dlatego chcemy zaoferować szczególnie dla **rosyjskiego i białoruskiego demokratycznego społeczeństwa obywatelskiego projekty, które mogą być realizowane niezależnie od miejsca pobytu.**

(2) Przeciwdziałanie kampaniom dezinformacyjnym i fake newsom

Wspierane mają być projekty, które przeciwdziałają kampaniom dezinformacyjnym i fake newsom i przyczyniają się do podniesienia kompetencji medialnych osób niebędących tzw. cyfrowymi tubylcami (non-digital natives), aby wesprzeć świadomy, samodzielny i krytyczny sposób korzystania z mediów. Obejmuje to m.in. profesjonalizację, usieciwienie i szkolenia dla dziennikarek i dziennikarzy oraz twórców mediów. Mając na uwadze Rosję i Białoruś, Program wspiera szczególnie stworzenie struktur na tymczasowym uchodźstwie. Zachowanie zdolności do pracy rosyjskich i białoruskich twórców mediów stanowi ważny wkład w przeciwdziałanie dezinformacji, zapewniając niezależną ofertę wiadomości zarówno dla ludzi w Rosji jak i w Białorusi oraz dla społeczności rosyjskojęzycznych w regionie.

(3) Wsparcie partycypacji politycznej i społecznej kobiet oraz grup szczególnie narażonych i marginalizowanych

Zakres tematyczny obejmuje projekty wzmacniające świadomość co do zaangażowania społecznego kobiet oraz nawiązywanie sieci kontaktów między kobietami i innymi podmiotami społeczeństwa obywatelskiego. W ramach feministycznej polityki zagranicznej celem rządu federalnego jest włączenie wszystkich grup społecznych w polityczne procesy decyzyjne oraz wzmocnienie ich partycypacji politycznej i społecznej. Dotyczy to również w dalszym ciągu niewystarczającej reprezentacji kobiet w przestrzeni (przed-)politycznej.

Zakres tematyczny obejmuje także projekty współpracy z zagrożonymi podmiotami społeczeństwa obywatelskiego i słabszymi grupami społecznymi, takimi jak dzieci, młodzież, osoby z niepełnosprawnościami i osoby LGBTIQ, wzmacniające ich partycypację polityczną i społeczną, jak również projekty realizowane poza aglomeracjami miejskimi / na obszarach wiejskich.

Warunki formalne (dalsze informacje znajdują się w odpowiedziach na najczęściej zadawane pytania – FAQ):

Projekty w zakresie współpracy społeczeństwa obywatelskiego mogą otrzymać wsparcie, jeżeli są realizowane w **Niemczech, w krajach Partnerstwa Wschodniego** (Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Mołdawia i Ukraina) **lub w Rosji** i obejmują co najmniej dwie organizacje partnerskie (jedna z Niemiec i co najmniej jedna z co najmniej jednego kraju docelowego). Dodatkowo udział organizacji partnerskich z **Francji** oraz/**lub Polski** jest możliwy i jak najbardziej pożądany. Do wsparcia kwalifikują się również projekty z organizacjami partnerskimi, które znajdują się tymczasowo na uchodźstwie.

Wspierane są **wyłącznie projekty społeczeństwa obywatelskiego**, tj. podmioty spoza obszaru działań państwowych oraz gospodarki.

Środki wsparcia są środkami przeznaczonymi na projekty. Oznacza to, że podlegają budżetowej zasadzie jednoroczności. W związku z tym zasadniczo projekty powinny zostać

zakończone w trakcie 2024 roku, tj. **do 31.12.2024 roku**. Tylko w uzasadnionych przypadkach Federalne Ministerstwo Spraw Zagranicznych może przyznać wsparcie dla projektów ponadrocznych.

Minimalna kwota wsparcia wynosi 50 000 euro; maksymalnej kwoty wsparcia nie ustalono. Szkice projektów (w języku niemieckim lub angielskim) można przesać od 20 października do 17 listopada 2023 roku **wyłącznie** za pośrednictwem strony internetowej

<http://oepr.diplo.de>

Na tej stronie znajdą Państwo dalsze [informacje i wskazówki](#) na temat składania szkiców projektów. Późniejsze dokonywanie zmian w przesłanych uprzednio szkicach projektów lub późniejsze złożenie jest wykluczone.

W razie pytań proszę zapoznać się najpierw z najczęściej zadawanymi pytaniami (FAQ). Jeśli nie znajdą Państwo tam odpowiedzi, do dyspozycji pozostaje w Federalnym Ministerstwie Spraw Zagranicznych referat 601. Prosimy o kontakt drogą mailową na adres 601-oepr@diplo.de lub bezpośrednio z odpowiedzialnym pracownikiem:

pan Fabien Ness: 030 1817 1376 / 601-1@diplo.de (Białoruś, Rosja)

pani Julia Luther: 030 1817 4272 / 601-5@diplo.de (Republika Mołdawii, Ukraina)

pani Mariette Pfister: 030 1817 7975 / 601-6@diplo.de (Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja)

pan Daniel Demele: 030 18 4730 14 101/ daniel.demele@diplo.de

W przypadku **problemów technicznych** występujących podczas korzystania ze strony internetowej <http://oepr.diplo.de> należy zwrócić się do pani Julii Meltke (telefon: 030 / 18 4730, e-mail: bf-f-pf-1-17@auswaertiges-amt.de).